

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ เพื่อนำไปสู่การต่อต้านการทุจริต

ภาส ภาสสัทธา

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการ

อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ดัชนี CPI ไทยกับสถานการณ์ปัญหาการทุจริตของไทย

- ปี 2557 . ไทยได้คะแนน 38 ใน 100 คะแนนอันดับที่ 85 ใน 175 ประเทศ
- สะท้อนให้เห็นว่าสภาพปัญหาการทุจริตในประเทศไทยยังมีความรุนแรงมากและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หากปล่อยให้สภาพการณ์ยังดำเนินไปในลักษณะดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างใหญ่หลวง
- การดำเนินความพยายามในการต่อต้านการทุจริตของประเทศไทยที่ผ่านมามีประสิทธิภาพ ปัจจุบันนี้ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
- ขาดการสร้างพื้นฐานความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะในทุกภาคส่วน ทุกกลุ่มวัย และทุกระดับ

การแก้ไขปัญหาคูหาการทุจริตและผลงานที่ผ่านมา

- การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2551-2555) ประสบผลสำเร็จในกรอบที่ค่อนข้างจำกัด
- รัฐบาลและภาคการเมืองที่ผ่านมาขาดเจตนาารมณัทาง การเมือง (Political Will) ที่จะแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง และยั่งยืน
- ขาดการบูรณาการระหว่างภาคส่วนในการดำเนินการ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจน
- ระบบการกำกับดูแลติดตามประเมินผลการป้องกัน การทุจริตยังขาดประสิทธิภาพ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะที่ 2 โดยมุ่งหวังเพื่อให้เป็นเครื่องมือชี้้นำการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติระยะที่ 1 และมุ่งเน้นการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นแกนกลางประสานความร่วมมือดังกล่าวร่วมกับรัฐบาล ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจนถึงปี พ.ศ.2560

“ สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และร่วมป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล”

ความมุ่งหวัง

- 1. สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมและมีความมีจิตสาธารณะ
- 2. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมช่วยกันแก้ปัญหาการทุจริต
- 3. ภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทยดีขึ้น โดยสะท้อนมาจากการยกระดับของค่าดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ของไทย

จัดทำแผน

ขับเคลื่อน

กำกับติดตาม ประเมินผล

โดยรัฐบาลประกาศใช้
ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2
เป็นวาระแห่งชาติ
เพื่อที่จะให้ทุกภาคส่วน
นำไปเป็นกรอบการ
ดำเนินงานร่วมกัน
(มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันที่
ชัดเจน 1 กลุ่ม 3 ภาคส่วน)

เน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ โดยทุกภาคส่วนแบบบูรณาการ

1. การกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลและสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 ในลักษณะบูรณาการ (แผนบูรณาการป้องกัน ปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ)
2. โดยการอาศัยเครื่องมือหรือกลไก เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนอย่างมีบูรณาการ
  - การจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือระหว่างกัน
    - สำนักงาน ป.ป.ช. กับกระทรวงศึกษาฯ ในการเสริมสร้างทัศนคติ ค่านิยม ซื่อสัตย์สุจริตในกลุ่มเด็ก/เยาวชน
    - สำนักงาน ป.ป.ช. กับหน่วยงานของรัฐ อาทิ
      - สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ป.ป.ท. และ สปท. 35 ส่วนราชการ (หน่วยราชการ)
      - สคร. และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ)
    - สำนักงาน ป.ป.ช. กับภาคเอกชน/ภาคประชาสังคมและสื่อ
  - การใช้มาตรการเสริม อาทิ ม. 100 ม. 103 ม. 103/7, ITA, การรณรงค์และประชาสัมพันธ์

- มีกลไกกำกับดูแลการติดตามประเมินผลตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น ในภาครัฐ กำหนดให้ระบบตรวจราชการ (สำนักนายกฯ /กระทรวง) เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการติดตามกำกับดูแลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2
- การจัดตั้งศูนย์ประมวลผลข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ 2 และการติดตามประเมินผลการทำงานของทุกภาคีเครือข่าย ผลสำเร็จ ผลลัพธ์ และผลกระทบ

วัตถุประสงค์

ยุทธศาสตร์

1

ยกระดับจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม ความ
รับผิดชอบของคนในทุกภาคส่วน ในการรักษา
ผลประโยชน์สาธารณะ

1. ปลุกและปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต เน้นการ
ปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการ
รักษาผลประโยชน์สาธารณะ

2

มีระบบบริหารการต่อต้านการทุจริตที่สามารถ
บูรณาการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ฯ
ขององค์กรและหน่วยงานในทุกภาคส่วน
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. บูรณาการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริต
และพัฒนาเครือข่ายในประเทศ

3. พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริต
และเครือข่ายระหว่างประเทศ

3

พัฒนาระบบ กลไก และมาตรการที่สนับสนุน
ให้ประชาชนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมต่อต้าน
การทุจริต ด้วยความเชื่อมั่นและไว้วางใจ
ว่าจะได้รับความปลอดภัย

4. พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

4

ยกระดับสมรรถนะการดำเนินงานของ
หน่วยงานในการต่อต้านการทุจริต ให้เท่าทัน
สถานการณ์และได้มาตรฐานสากล

5. เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต
ให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน

เน้นการป้องกันคู่ขนานกับการปราบปราม

ยุทธศาสตร์ 1

ปลูกและปลูกจิตสำนึก การต่อต้านการทุจริต เน้นการปรับเปลี่ยนฐานความคิดของคนในทุกภาคส่วนในการรักษาผลประโยชน์สาธารณะ

ยุทธศาสตร์ 2

บูรณาการทำงานของหน่วยงานในการต่อต้านการทุจริต และพัฒนาเครือข่ายในประเทศ

ยุทธศาสตร์ 3

พัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านการทุจริต และเครือข่ายระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ 4

พัฒนาระบบบริหารและเครื่องมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ 5

เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริตให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน

มาตรการ/แนวทาง

- 1.1 ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.2 ส่งเสริมการใช้และกำหนดบทลงโทษในประมวลจริยธรรมแก่ทุกภาคส่วน
- 1.3 การใช้การศึกษาและศาสนาเป็นเครื่องมือการปลูก-ปลุก-ปรับเปลี่ยนฐานความคิด
- 1.4 ดูแลคุณภาพชีวิตและรายได้ของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้าราชการ

มาตรการ/แนวทาง

- 2.1 ประสานการทำงานและการบริหารระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
- 2.2 สร้างความเข้มแข็งการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคีเครือข่าย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชนในการต่อต้านการทุจริต
- 2.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง
- 2.4 ปรับปรุงกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายรวมถึงการพัฒนาระเบียบ หลักเกณฑ์ข้อบังคับในแต่ละหน่วยงานหลักในการต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกัน

มาตรการ/แนวทาง

- 3.1 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรต่อต้านการทุจริตและองค์กรเอกชนในระดับนานาชาติ
- 3.2 ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ
- 3.3 สร้างความร่วมมือโดยการเข้าร่วมปฏิญญาและการทำบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศ

มาตรการ/แนวทาง

- 4.1.บรรรจุยุทธศาสตร์ชาติเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐ
- 4.2 จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการป้องกันการทุจริต
- 4.3 ส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนามาตรการและเครื่องมือป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- 4.4 สร้างเสริมระบบแจ้งเบาะแส การคุ้มครองพยาน การเสริมสร้างศักยภาพ/การมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาทุจริตให้ภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม/ประชาชน เชื่อมัน
- 4.5 สร้างระบบรับเรื่องร้องเรียนในองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ด้านการทุจริต

มาตรการ/แนวทาง

- 5.1 สร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยการศึกษาวิจัยและการพัฒนา
- 5.2 พัฒนาระบบการจัดการองค์ความรู้
- 5.3 สร้างบุคลากรเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาสำหรับตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตร้ายสาข
- 5.4 จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ชาติฯ ระยะที่ ๒ กัับการปฏิบัตินในภาครัฐ : มาตรการเสริมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ห้ามเจ้าพนักงานของรัฐ (ที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือ ดำเนินคดี)

- เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ
- เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐ
- รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐฯ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ อันมีลักษณะผูกขาดไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วน/ผู้ถือหุ้น ในห้าง/บริษัทที่รับสัมปทาน/เข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว
- มีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือ ลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน

ITA

ระบบประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสใน การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA)

เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทราบถึงระดับคุณธรรม ความโปร่งใส และข้อจำกัดในการดำเนินงาน และ พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเป็นธรรม มีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่การยกระดับ ส่งเสริมภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศให้สูงขึ้น

ม.100

หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 (มาตรา 103) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดย ธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด

ม. 103

การป้องกันทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

- การบริหารความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
- โครงการปฏิบัติการร่วมภาคเอกชนป้องกันการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ (Collective Action Against Corruption)

การเปิดเผยราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้ และการแสดงบัญชีรายรับรายจ่าย ของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ เพื่อสร้างความ โปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐ

ม. 103/7

การตลาดเชิงสังคม (Social Marketing)

- การใช้แนวทาง “การตลาดเชิงสังคม” ในการประชา สัมพันธ์และการณรงค์สร้างกระแสต้านทุจริต

กลุ่มเด็กและเยาวชน

ปลูกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม

(เป็นกำลังสำคัญและอนาคตของชาติ)

- ปลูกจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม อย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เด็กเล็ก การศึกษาภาคบังคับ ระดับอุดมศึกษา เข้าสู่ระบบการทำงาน
- มุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกความเป็นคนดี มีวินัยมีจิตอาสา ในการมีส่วนร่วมป้องกันปราบปรามการทุจริต การประกอบสัมมาชีพ

ภาครัฐ

ธรรมาภิบาล + ประมวลจริยธรรม

(ยกระดับคุณธรรม และความโปร่งใส ในการดำเนินงาน)

- องค์กรในหน่วยงานภาครัฐ : ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการองค์กร
- เจ้าหน้าที่รัฐ/ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง : ยึดถือประมวลจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติ

ภาคธุรกิจเอกชน

CG & CSR

(บรรษัทภิบาล + แนวร่วมป้องกัน/เฝ้าระวังการทุจริตที่เข้มแข็ง)

- การสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของโดยยึดหลัก CG & CSR
- ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกาทุจริตทั้งภายในองค์กรของตนเอง และที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ
- เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกร่วมป้องกันการทุจริตในภาครัฐและเอกชน

ภาคประชาสังคมและสื่อ

มีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาทุจริต

(เกิดพลังเครือข่ายประชาคมทุกระดับในการต่อต้านทุจริต)

- ภาคประชาสังคม : เสริมบทบาทของประชาชนโดยทั่วไปและประชาคมทุกระดับตั้งแต่ชุมชนขึ้นมา ในการปฏิบัติภารกิจด้านการส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต และต่อต้านเฝ้าระวังการทุจริต
- สื่อ : การเข้ามามีบทบาทในการขุดคุ้ย เปิดเผยกรณีทุจริตโครงการต่างๆ และการรณรงค์/ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้เกิดพลังกดดันไม่ยอมรับคนโกง

“การบูรณาการที่มีพลังจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง”

- ✓ มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ยั่งยืน เน้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติในกลุ่มเป้าหมายหลัก (1 กลุ่ม 3 ภาคส่วน) ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายเด็ก/เยาวชน ภาครัฐ (หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง) ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและสื่อ
- ✓ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคีต่อต้านการทุจริต (ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาสังคมและสื่อ ภาคการศึกษาและศาสนา)
- ✓ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ (เชิงรุก) เพื่อสร้างความตระหนักถึงพิษภัยของการทุจริต
- ✓ การพัฒนาระบบ กลไกตรวจสอบ กลไกประสานงาน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่อต้านทุจริต (7 องค์กรอิสระตาม รธน. + ปปท.)
- ✓ ขยายขอบข่ายความร่วมมือต่อต้านการทุจริตในภูมิภาคอาเซียน พร้อมทั้งยกระดับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ได้มาตรฐานสากล

แนวคิดมาตรการแก้ไขปัญหาดอร์รัปชัน

- 1. สังคมที่มีกลไกเชื่อมโยงกลุ่มเคลื่อนไหวต่อต้านคอร์รัปชัน
อย่างเป็นเอกภาพ
- 2. สังคมที่มีปรัชญาการมองโลกและมีค่านิยมที่ถูกต้อง
- 3. สังคมที่มีระบบเอื้อให้คนดำเนินชีวิตอย่างสุจริตได้
- 4. สังคมที่มีบริบทส่งเสริมให้คนทำดี
- 5. สังคมที่มีกลุ่มผู้นำการต่อต้านคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง มีพลัง

**คุณธรรม คือ สิ่งกำกับจิตใจ
และเกิดผลเป็นพฤติกรรม**

เงื่อนไขคุณธรรม

- เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจ แก่ทุกคนในชาติ
- ให้มีคุณธรรม
- “ซื่อสัตย์สุจริต”

- คนมีคุณธรรม คือ คนที่มีสิ่งกำกับจิตใจในเรื่อง
ความดี ความจริง และความงาม
- คนไร้คุณธรรม คือ คนที่มีสิ่งกำกับจิตใจในเรื่อง
ความชั่ว ความเท็จ และความอับลัทธิ

สังคมมีเครื่องชี้ในคุณธรรม ดังนี้

1. ศาสนาธรรม - ศีลธรรม

2. จริยธรรม

จริยธรรมทั่วไป

จริยธรรมเฉพาะกลุ่ม - เฉพาะวิชาชีพ

3. นิติธรรม : กฎเกณฑ์ทางกฎหมาย

4. หลักธรรมาภิบาล - บรรษัทภิบาล

5. เกณฑ์ทางสังคม (ขนบธรรมเนียม ประเพณี มารยาท)

6. คุณธรรมประจำตระกูล - คำสอนประจำครอบครัว

จริยธรรม (Ethics)

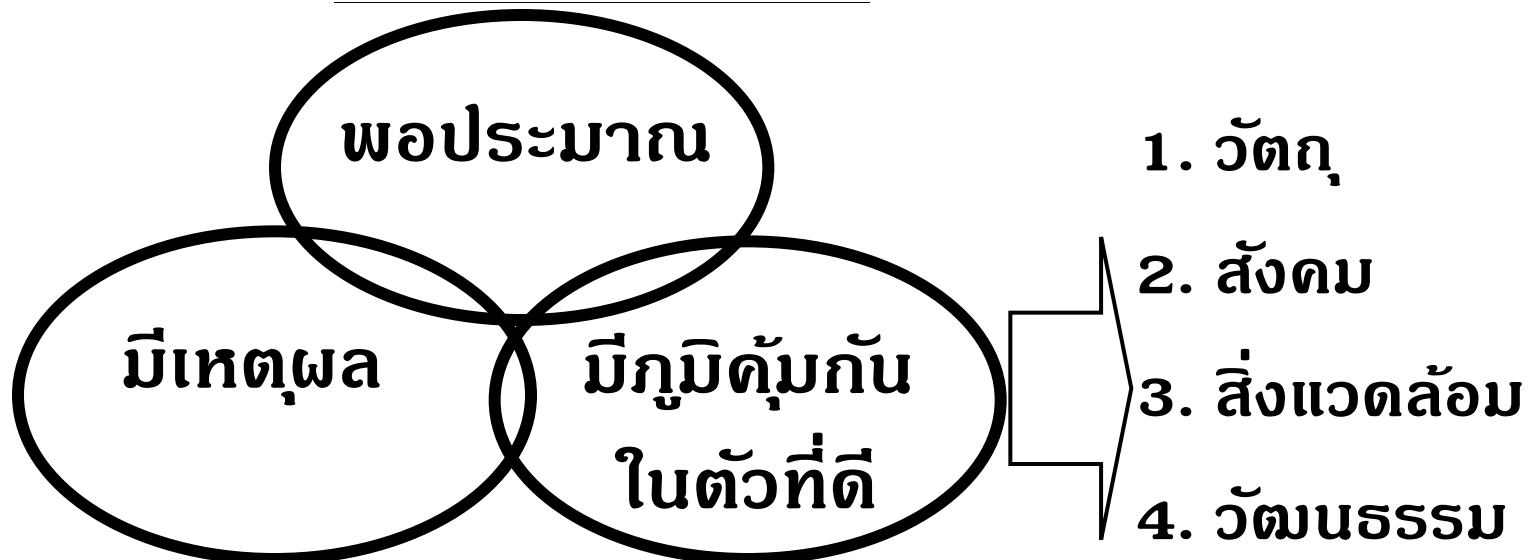
มาตรฐานความประพฤติที่ใช้ในการกำกับดูแลพฤติกรรมของ
บุคคล หรือของกลุ่มบุคคล หรือของชุมชน

การสร้างธรรมาภิบาลในองค์กร

- 1 การกำหนดมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม สำหรับหน่วยงาน
- 2 การบริหารจัดการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม
- 3 การสร้างความโปร่งใส ในการปฏิบัติงาน
- 4 การสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบ
- 5 การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบ และการบังคับใช้อย่างเที่ยงธรรม

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ทางสายกลาง -

ความพอเพียง

เงื่อนไขคุณธรรม
(ซื่อสัตย์-มีคุณธรรม)

เงื่อนไขหลักวิชา
(ใช้หลักวิชาวางแผน-ปฏิบัติ)

เงื่อนไขชีวิต
(ขยัน-อดทน-สติ-ปัญญา)

นำไปสู่

สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. 2552

- ข้อ 1 ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- ข้อ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ
- ข้อ 3 โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- ข้อ 4 ไม่เลือกปฏิบัติ
- ข้อ 5 มุ่งผลสัมฤทธิ์
- ข้อ 6 มีจิตบริการ
- ข้อ 7 ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ข้อ 8 รักศักดิ์ศรีของตนเองและเกียรติภูมิขององค์กร

**กระแสพระราชดำรัสในการเสด็จออกมหาสมาคม
ในงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2549**

- 1. เมตตาธรรม**
- 2. สามัคคีธรรม**
- 3. สุจริตธรรม**
- 4. เทียงธรรม**

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เป็นการทวง

ของคนที่ทุจริต